

בְּכָל אֶתֶר רָמִזוּ קָא רָמִיזוּ בְּחֻכְמָתָא, וְהָא אֶתְמַר.
וַיֹּאמְרוּ, אֲמִירָה בְּעֵלְמָא. וַיֹּאמְרוּ, הִרְהוּרָא דְלִבָּא.
וַיֹּאמְרוּ, תַּפְקִידָתָא. וְהָא אוֹקִימְנָא בְּכַמְהָ אֶתֶר.
וַיִּסְפְּרוּ, פְּרִישׁוּתָא דְמִלְחָה בְּכָל אֶתֶר.

בָּאֲנֵנוּ אֶל הָאָרֶץ, הֶלְכְּנוּ מִיבְעֵי לִיָּהּ. אֶלָּא בָּאֲנֵנוּ,
עָאֲלָנָא לְתַמְנָן לְהֵהִיא אֲרַעָא דְהוּיִת מְשַׁבַּח
בְּכָל יוֹמָא, וְהוּיִת אֲמַרְת דְּלִית דְּכּוּוּתָהּ. וְגַם זְבַת חֶלֶב
וּדְבַשׁ הִיא. רַבִּי יַעֲזֶק אָמַר, מָאן דְּבָעֵי לְמִימַר
כְּדִיבָא, אָמַר מִלְחָה דְקִשׁוּט בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דִּיֶּהְמְנוּ
לִיָּהּ כְּדַבּוּי.

רַבִּי חֵיָּיא אָמַר, (אֶלָּא) חֵבִי אָמְרוּ, עָאֲלָנָא לְהֵהִיא
אֲרַעָא דְהוּיִת מְשַׁבַּח לָהּ כָּל יוֹמָא וְאֲמַרְת
דְּלִית דְּכּוּוּתָהּ, (וְגַם זְבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא), וְאֲרִימַת שְׁבַחָא עַל
כָּלָא. וְלֹא חֵבִי, דְהָא זֶה פְּרִיָּהּ, אֶתְכִּלָּא חַד מֵאֵינֵנוּ
זַעֲרִין קַטְפוּ. אָמְרוּ, אִי לְדָא אַחְסִין קַדְשָׁא בְּרִידְ

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וְגַם זְבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא. רַבִּי יַעֲזֶק אָמַר, מִי
שְׂרוּעָה לִומר כְּזָב, אוֹמֵר דְּבַר אֶמֶת
בְּהַתְחַלָּה, כְּדִי שִׂיאֲמִינוּ לוֹ כְּזָבוּי.

רַבִּי חֵיָּיא אָמַר, (אֶלָּא) כִּדְ אָמְרוּ: נִכְנַסְנוּ
לְאוּתָהּ אֲרִץ שְׁהִיִּת מְשַׁבַּחָה כָּל יוֹם וְאֲמַרְת
שְׂאִין כְּמוֹתָ, (וְגַם זְבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא), וְהַרְמַת שְׁבַחָה
עַל הַכָּל - וְלֹא כִּדְ, שְׁהָרִי זֶה פְּרִיָּהּ, אֲשָׁכּוּל
אַחַד מֵאוּתָם קַטְפוּ. אָמְרוּ: אִם לְזֶה

וַיִּגִּידוּ - בְּכָל מְקוֹם רָמִזוּ הוּא רִמִּזוּ בְּחֻכְמָה,
וְהָרִי נִתְבָּאָר. וַיֹּאמְרוּ - אֲמִירָה בְּעֵלְמָא.
וַיֹּאמְרוּ - הִרְהוּרָא דְלִבָּא. וַיֹּאמְרוּ - פְּקִידָהּ. וְהָרִי
בְּאֲרָנֵנוּ בְּכַמְהָ מְקוּמוֹת. וַיִּסְפְּרוּ - פְּרוּשׁ
הַדְּבַר בְּכָל מְקוֹם.

בָּאֲנֵנוּ אֶל הָאָרֶץ. הֶלְכְּנוּ הִיָּה עֲרִיד לֹא לְהוּיִת!
אֶלָּא בָּאֲנֵנוּ, נִכְנַסְנוּ לְשֵׁם לְאוּתָהּ אֲרִץ שְׁהִיִּת
מְשַׁבַּחָה בְּכָל יוֹם וְהִיִּת אוֹמֵר שְׂאִין כְּמוֹתָהּ,

הוא לישראל, וסבלו כל אינון עקתיו וליאותיו, הא
בארעא דמצרים אית אתפלין ואיבין דארעא יתיר,
על חד תרין.

אָפֶס פִּי עֵז הָעַם, (במדבר י"ג) אֹרְחִיָּה דְעֵלְמָא דְאִינוּן
גְּבָרִין מְגִיחֵי קֶרְבָּא יִתְבִּין לְבַר, לְאַסְתְּמָרָא
אַרְחִין. וְהָכָא אֶפִּילוּ אִינוּן בְּנֵי מִתָּא, תְּקִיפֵן גְּבוּרִין.
וְהָעָרִים בְּעֻזּוֹת, דְּאֶפִּילוּ כָּל מַלְכִין דְּעֵלְמָא יִתְכַנְשׁוּ
עֲלֵיהוּ. לָא יַעֲבֹדוּן בְּהוּ פְּגִימוֹתָא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי,
כָּל מַה דְּאָמְרִי, בְּלִישְׁנָא בִישָׁא אָמְרוּ, וְקִשְׂיָא מְכַלְהוּ,
דְּכַתִּיב עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב. לְבַר נֶשׁ דְּנִשְׁכִּיָּה
חֲוִיָּא, כִּד בְּעָאן לְאַנְזָמָא לִיה, אָמְרִי הָא חֲוִיָּא חָכָא.
רַבִּי אַבָּא אָמַר, וְדַאי דָּא קִשְׂיָא מְכַל מַה דְּאָמְרִי,
כְּלוּמַר, הֵהוּא דְאַנְחָא קֶרְבָּא בְּכֻלָּא, הָא חָכָא
זְמִין. וּבְאָן אַתְר. בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב, דְּהָא הוּא אַתְר
לְאַעֲלָאָה בֵּיתָה. מִיַּד וְתִשָּׂא כָּל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם.

לשון הקודש

רבי יוסי, כל מה שאמרו, בלשון הרע אמרו,
והקשה מהכל – שכתוב עמלק יושב בארץ
הנגב. לכן אדם שנשכו נחש, בשרוצים
להפחיד אותו, אומרים: הנה נחש פאן.

רבי אבא אמר, ודאי זה קשה מכל מה
שאמרו, כלומר, אותו שעורף קרב בכל הרי
פאן זמין. ובאיזה מקום? בארץ הנגב, שהרי
הוא המקום להכנס בו. מיד – ותשא כל

הוריש הקדוש ברוך הוא את ישראל וסבלו
כל אותן צרות ועיפות, הרי בארץ מצרים יש
אשכולות ופרות הארץ יותר, על אחד שנים.
אָפֶס פִּי עֵז הָעַם. דרך העולם שאותם גבורים
עורכי הקרב יושבים בחוץ לשמר הדרכים,
וכאן אפלו אותם בני העיר תקיפים גבורים.
והערים בצרות, שאפלו כל מלכי העולם
יתכנסו עליהם, לא יעשו בהם פנים. אמר

קביעו בכִּיָּה לדורות, לעֲלָמִין, בְּהֵוֵא לִילֵיא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֵיטָא נָסִיבֵי עַל כִּלְא, לְאַפְקָא שׁוּם
 בִּישׁ. מָאי עַל כִּלְא. עַל אַרְעָא, וְעַל קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַל אַרְעָא תִינַח. עַל
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִנִּין. אָמַר לִיה מִשְׁמַע דְּכַתִּיב,
 אָפֶס כִּי עִזוּ הָעָם. מָאן יָכִיל בְּהוּ. כִּי עִזוּ הָעָם דִּי יִקָּא.
 וְכַתִּיב עִמְלֶק יוֹשֵׁב בְּאַרְצֵי הַנֶּגֶב, בְּדִין נִרְמוּ כָּל הָאֵי,
 בְּמַה דְּאַתְמַר. וּבְעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשִׁיעָאָה לִזְוֹן
 מִן עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קו) וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם
 לִוְלֵי מוֹשֶׁה בְּחִירוֹ עֶמֶד בְּפָרְץ לְפָנָיו וְגו'.

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַחַ יְיָ. (במדבר יד) רַבִּי אַחָא וְרַבִּי יוֹסִי
 אָמְרִי, זַבְּאֵי אֵינִין יִשְׂרָאֵל מֵעַמּוּן עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת דְּעֲלָמָא. דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרֵי
 בְּהוּ, וְאַתְכִּנֵּי בְּהוּ, וְאַתְפָּאַר בְּהוּ, דְּהָא עֲלָמָא לָא
 אֲבִירֵי אֶלָּא בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דִּישְׁתַּדְּלוֹן בְּאוּרֵיטָא,

לשון הקודש

בְּאַרְצֵי הַנֶּגֶב, וְאֵזוּ נִרְמוּ כָּל זֶה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.
 וְרֻצָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁמִידֵם מִהָעוֹלָם.
 זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים קו) וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם לִוְלֵי
 מוֹשֶׁה בְּחִירוֹ עֶמֶד בְּפָרְץ לְפָנָיו וְגו'.

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כַחַ ה'. רַבִּי אַחָא וְרַבִּי יוֹסִי
 אָמְרוּ, אֲשֶׁרִיחֵם יִשְׂרָאֵל מֵעַמִּים עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רוֹצֵה בְּהֵם וְהַתְּכַנֵּה בְּהֵם וְהַתְּפָּאַר

הַעֲדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם. קָבְעוּ בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת,
 לְעוֹלָמִים, בְּאוֹתוֹ לִילְיָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֵצָה לְקַחוּ עַל הַכֹּל לְהוֹצִיא
 שֵׁם רַע. מַה זֶה עַל הַכֹּל? עַל הָאָרֶץ וְעַל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַל הָאָרֶץ
 בְּסִדְרָא, עַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנִּין? אָמַר לוֹ,
 מִמִּשְׁמַע שְׁכַתוֹב אָפֶס כִּי עִזוּ הָעָם. מִי יָכִיל
 לְהֵם? כִּי עִזוּ הָעָם דִּיקָא. וְכַתוּב עִמְלֶק יוֹשֵׁב

בְּנֵי דְחַד בְּחַד אֶתְקַשְׁרוּ. וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּתַאי
עֲלֵמָא, אֵינּוּן קִיּוּמָא דִּילֵיהּ, וְקִיּוּמָא דְכָל שְׂאֵר עַמּוּיָן,
אֵימְתֵי בְּזִמְן דְּעַבְדֵי רַעוּתָא דְמֵאֲרִיחוּן.

תָּא חַוֵּי, כִּד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא,
אֶתְקִין לֵיהּ כְּגִוּוּנָא עֲלָאָה (עֲקִירָא), וְיַהֲב לֵיהּ חֵילֵיהּ
וְתוֹקְפֵיהּ בְּאֲמֻצְעֵיתָא דְגּוּפָא, דְתַמְן שְׂרִיא לְבָא. דְהוּא
תּוֹקְפָא (וּמְזוּנָא) דְכָל גּוּפָא, וּמִתַּמְן אֲתָזֵן כָּל גּוּפָא. (וְכָל
אֵינּוּן שְׂיִיפֵי דְגּוּפָא מִתַּמְן אֲתָזֵנוּ) וְהָא לְבָא אֶחֶיד (דף קס"א ע"ב) וְאֶתְקַרַּף
בְּאַתָּר עֲלָאָה דְלַעֲיֻלָּא. דְאֵיחוּ מוֹחָא דְרִישָׁא, דְשְׂאֲרֵי
לַעֲיֻלָּא (וְאֶחֶיד בֵּיתָא), וְדָא אֶתְקַשֵּׁר בְּדָא.

וּבְגִוּוּנָא דְדָא, אֶתְקִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא.
וְעַבְד (לֵיהּ) חַד גּוּפָא, וְאֶתְקִין שְׂיִיפֵי דְגּוּפָא
סַחְרָנִיָּה דְלְבָא, וְלְבָא שְׂאֲרֵי בְּאֲמֻצְעֵיתָא דְכָל גּוּפָא.
וְכָל אֵינּוּן שְׂיִיפֵין אֲתָזֵנוּ מִתְּהוּא לְבָא, דְהוּא תּוֹקְפָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

הַלֵּב, שֶׁהוּא הַזֶּקֶן (וּמְזוּן) כָּל הַגּוּף וּמִשָּׁם נִזּוֹן
כָּל הַגּוּף. (וְכָל אוֹתָם אֵיבְרִים שְׂבִיבֵי מִשָּׁם נִזּוֹנוּ) וְהַרִי הַלֵּב
אֲחִיו וּמִתְחַזֵּק בְּמָקוֹם עֲלִיוֹן שְׁלֵמַעְלָה (וְאֲחִיו ב'ו'),
שֶׁהוּא מִתְּהוּא שְׂשׂוּרָה לְמַעְלָה, וְזֶה נִקְשֵׁר
בְּזֶה.

וּבְצִוּוּרָה זֶה הַתְּקִין הַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם
וְעָשָׂה (אוֹתוֹ) גּוּף אֶחָד, וְהַתְּקִין אֵיבְרֵי הַגּוּף
סְבִיב הַלֵּב, וְהַלֵּב שׂוּרָה בְּאֲמֻצֵּעַ כָּל הַגּוּף.

בְּהֵם, שֶׁהַרִי הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֵלָּא בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל שְׂיִשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה, מִשׁוּם שְׂאֶחָד
בְּאֶחָד הַתְּקַשְׁרוּ, וְיִשְׂרָאֵל לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה
הֵם קִיּוּמוֹ, וְקִיּוּם שֶׁל כָּל שְׂאֵר הָעַמּוּיִם.
אֵימְתֵי? בְּזִמְן שְׂעוּשִׁים רַצּוֹן רְבוּנָם.

בָּא וְרָאָה, כְּשֶׁבְרָא הַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲדָם
בְּעוֹלָם, הַתְּקִינוּ כְּדָגְמָה עֲלִיּוּנָה (מְכַבְּדָה), וְנָתַן
לוֹ כַּחוֹ וְתַקְפוֹ בְּאֲמֻצֵּעַ הַגּוּף, שְׂשָׁם שׂוּרָה

דְּכָלָא, וְכָלָא בֵּיה תִּלְיִין. וְהָהוּא לְבָא, אֶתְקַשֵּׁר
וְאֶתְאַחַד בְּמוֹחָא עֲלָאָה דְּשִׁרְיָא לְעִילָא.

תָּא חֲזִי, כִּד בְּרָא קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא עֲלֵמָא, אֲשֶׁרָא
(ס"א אסדר) לְיִמָּא דְּאוּקְיָנוּם דְּאַסְחָר כָּל יִשׁוּבָא
דְּעֲלֵמָא. וְיִשׁוּבָא דְּכָל שְׁבַעִין אוּמִין כָּלָא אֶסְחָר
לְיִרוּשָׁלַם. וְיִרוּשָׁלַם בְּאַמְצַעִיתָא דְּכָל יִשׁוּבָא שִׁרְיָא.
וְהִיא אֶסְחָרָא לְהַר הַבַּיִת. וְהַר הַבַּיִת אֶסְחָר לְעֶזְרוֹת
דְּיִשְׂרָאֵל. וְאֵינּוּן עֶזְרוֹת סְחָרָן לְלִשְׁבַת הַגְּזִיָּת, דְּתַמָּן
סְנֵהֲדָרִי גְדוּלָה יִתְבִּין. וְתַנִּינָן, יְלִית יְשִׁיבָה בְּעֶזְרָה,
אֲלָא לְמַלְכֵי בֵּית דָּוִד בְּלַחֲזוֹדֵייהוּ.

וְלִשְׁבַת הַגְּזִיָּת אֶסְחָר לְמוֹזְבַח. וְהַמּוֹזְבַח אֶסְחָר לְבֵּית
הָאוּלָם. וְהָאוּלָם לְהִיכָל. וְהִיכָל לְבֵּית קִדְשׁ
הַקְּדָשִׁים, דְּתַמָּן שְׁכִינָה שִׁרְיָא, וְכַפָּרֶת וְכְרוּבִים וְאַרוֹן.
וְהָכָא הוּא לְבָא, דְּכָל אֲרַעָא וְעֲלֵמָא. וּמַהֲכָא אֶתְזַנּוּ

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

הַבַּיִת, וְהַר הַבַּיִת סְבִיב עֶזְרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹתָן
עֶזְרוֹת סוּבְבוֹת לְלִשְׁבַת הַגְּזִיָּת, שְׁשָׁם יוֹשְׁבִים
סְנֵהֲדָרִין גְּדוּלָה. וְשְׁנִינּוּ שְׁאִין יְשִׁיבָה בְּעֶזְרָה,
אֲלָא לְמַלְכֵי בֵּית דָּוִד לְבָדָם.

וְלִשְׁבַת הַגְּזִיָּת סְבִיב הַמּוֹזְבַח, וְהַמּוֹזְבַח סְבִיב
בֵּית הָאוּלָם, וְהָאוּלָם לְהִיכָל, וְהִיכָל לְבֵּית
קִדְשׁ הַקְּדָשִׁים, שְׁשָׁם שׁוֹרָה הַשְּׁכִינָה וְכַפָּרֶת
וְכְרוּבִים וְאַרוֹן. וְכָאן הוּא הַלֵּב שֶׁל כָּל הָאָרֶץ

וְכָל אוֹתָם אֵיבָרִים נְזוּנִים מֵאוֹתוֹ לֵב, שֶׁהוּא
חֶזֶק הַכֹּל, וְהַכֹּל בּוֹ תְלוּיִים. וְאוֹתוֹ לֵב נִקְשֵׁר
וְנִאָחַז בְּמַח הָעֲלִיּוֹן שֶׁשׁוֹרָה לְמַעְלָה.

בָּא וּרְאֵה, כִּשְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הָעוֹלָם, הַשְּׁרָה (סדר) אֶת יָם הָאוּקְיָנוּם סְבִיב
יִשׁוּב כָּל הָעוֹלָם, וְיִשׁוּב כָּל שְׁבַעִים הָאֲמוֹת
כָּלָם סְבִיב לְיִרוּשָׁלַם, וְיִרוּשָׁלַם שׁוֹרָה
בְּאַמְצַע כָּל הַיִּשׁוּב, וְהִיא מְסוּבְבַת לְהַר

כָּל אֵינֹן אֶתְרֵי דִישׁוּבָא, דְּאֵינֹן שִׁיפֵי דְגוּפָא. וְלִפְּא
 דָּא אֶתְזֵן מְמוּחָא דִּירִשָׁא, וְאֶתְאַחִיד דָּא בְּדָא, חָדָא
 הוּא דְכְּתִיב (שמות טו) מָכּוֹן לְשַׁבְּתָךְ פְּעֻלַּת יְיָ. כְּגוֹזְנָא
 דָּא לְעִילָא לְעִילָא, וְאִיהוּ בְּרֻזָּא דְמִלְפָּא עֲלָאָה, בְּרֻזָּא
 יְקוּרָא סְתִימָאָה.

יִמָּא עֲלָאָה לְקַבִּיל דָּא. דְּאִית יִמָּא לְעִילָא מִן יִמָּא,
 וְיִמָּא מִן יִמָּא. תָּא חֲזִי, נְהַר דִּינֹר אֶסְחָר
 לְכַמָּה מִשְׁרִיין. מְקַבְּלִיה שְׁבַעִין סְטָרִין, גְּלִיפִין
 מִשְׁבַּעָה דְלִיקִין, וְאֵינֹן סְחָרִין, לְאֵינֹן שְׁמַשִּׁי דְלִגְו
 מְנִיחֵהוּ. וְאֵינֹן סְחָרִין לְאַרְבַּע רְתִיכִין. וְאֵינֹן סְחָרִין
 לְתַהִיא קְרַתָּא דְקַדִּישָׁא דְרַבִּיעָא עֲלִייהוּ.

וְתֵאנָא, תַּפְּן עֲזֻרוֹת לְגוּ מַעֲזָרוֹת. וְלִית יְשִׁיבָה
 בְּעֲזָרָה דְתַפְּן, אֶלָּא לְמַלְפִּיחֹן דְּבֵית דְּוֹד
 בְּלַחֲזוּדֵייהוּ, וְתַפְּן מִשְׁתַּכְּחֵי וְיַתְבִּי. וְסַהֲנְדְרֵי גְדוּלָּה,

לשון הקודש

לכמה מרפבות. כנגדו שבועים צדדים
 חקוקים משבע דלקות, והם סוכבים לאותם
 שמשים שלתוכם. ואלה סוכבים לארבע
 מרפבות, ואלו סוכבים לאותה עיר קדושה
 שרובצת עליהם.

ולמדנו, שם עזרות לפנים מעזרות. ואין
 ישיבה בעזרה של שם, אלא למלכי בית דוד
 לבדם, ושם נמצאים ויושבים. וסנהדרין

והעולם, ומפאן גזונו כל אותם מקומות
 הישוב, שהם איברי הגוף. ולב זה גזון ממח
 הראש ונאחו זה בזה. והו שכתוב (שמות טו)
 מכון לשבתך פעלת ה' כמו זה למעלה
 למעלה, והוא בסוד המלך העליון, בסוד
 נכבד נסתר.

הים העליון כנגד זה. שיש ים למעלה מן
 הים, וים מן ים. בא וראה, נהר דינור סוכב

מִשְׁתַּבְּחֵי תַמְּן בְּלִשְׁבַת הַגְּזִית. וְהָהוּא בִי דִינָא עָלֵיהוּ,
 דְּמִשְׁמַשׁ לְאַתָּר דְּמִשְׁמַשׁ. וְדִינָא אֲתִיב מִתַּמְּן,
 לְקַדִּישֵׁין עֲלִיזִין, עַד דְּמִטָּא לְאַתָּר דְּאַקְרִי קַדִּישׁ
 הַקַּדְּשִׁים, דְּבִיה פְּלָא, וְתַמְּן הוּא לְפָא שְׂרִיָא, וְדָא
 אֲתִזֵּן מִן מוֹחָא דְלְעִילָא, וְאַתְאַחִיד דָּא בְּדָא.

כְּגוֹנָא דָּא לְעִילָא לְעִילָא, וְאִיהוּ בְּרִזָּא דְּמִלְפָּא
 עֲלָאָה, בְּרִזָּא יְקִירָא סְתִימָאָה. עַד
 דְּאַשְׁתַּכַּח, דְּכִלָּא אֲתִזֵּן מִמוֹחָא עֲלָאָה, סְתִימָאָה
 דְּכִלָּא. וְכַד יִסְתַּכְּלוֹן מְלִי, כִּלָּא אֲתַקְּשֵׁר דָּא בְּדָא
 וְדָא בְּדָא.

תָּא חַזִּי, כַּד אֲנַהִיר עֲתִיקָא סְתִימָא בְּמוֹחָא, וּמוֹחָא
 אֲנַהִיר לְלָפָא, בְּדֶרֶךְ נַעִם יי. וְהָא אֲוִקִימָנָא,
 וְדָא הוּא כַח יי. תְּהוּא חִילָא דְאַתִּי מִעֲתִיקָא קַדִּישָׁא.
 סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. יַגְדֵּל נָא, דִּיתְרַבִּי וַיִּסְגֵי לְעִילָא
 לְעִילָא. וַיִּתְנַגֵּיד וַיִּתְמַשְׁךְ לְתַתָּא. כַּאֲשֶׁר דִּבְרַתָּ, כְּמָה

לשון הקודש

שהכל נזון ממת עליון סתום של הכל.
 וכשיסתכלו על הדברים, הכל נקשר זה בזה
 וזה בזה.
 בא וראה, בשמאיר העתיק הסתום פמת,
 והמת מאיר ללב, בדרך נעם ה'. והרי בארנו,
 וזהו כח ה'. אותו כח שבא מהעתיק הקדוש,
 סתום כל הסתומים, יגדל נא, שיתרבה
 ויגדל למעלה למעלה וישפע וימשך למטה.

גדולה נמצאים שם בלשבת הגזית, ואותו
 בית דין עליהם, שמשמש למקום שמשמש.
 והדין נתן משם לקדושים עליונים, עד שמגיע
 למקום שנקרא קדש הקדשים שבו הכל,
 ושם הלב שורה, וזה נזון ממת העליון, ונאחז
 זה בזה.
 כמו זה למעלה למעלה, והוא בסוד מלך
 העליון, בסוד נכבד סתום, עד שנמצא,

דְּאוֹקְמוּהָ. לֵאמֹר, לְמִילָף מִהֲבֵא כָּל דְּרִין בְּתַרְאִין,
לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. לֵאמֹר, לְמִימַר לְדָא בְּשַׁעְתָּא
דְּעֵקְתָּא. לְמִימַר דָּא, בְּשַׁעְתָּא דְּרוּחָא. וּמַאי הוּא. יי
אַרְךְ אַפִּים וְגו', וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַמְתַּ אַמְאֵי סָלִיק מִכָּאן. אָמַר רַבִּי
חֲזִיא, אֵינֻן גְּרָמוּ לִיהַ דְּאַסְתָּלִיק מִכָּאן, דְּהָא
בְּשַׁקְרוּ דְּבָרוּ גְּרַמְיִהוּ בְּתַהוּא מְדָה דְּכַר נָשׁ מוֹדֵד
בְּהַ, מוֹדֵדִין לִיהַ. וְכֵן שְׂאֵר אַחֲרֵי אַסְתָּלְקוּ, דְּלֹא יָכִיל
מִשָּׁה לְמִימְרֵינְהוּ, בְּגִין דְּאֵינֻן גְּרָמוּ. סְלַחְתִּי כְּדַבְּרִיךָ,
כְּדַבְּרִיךָ מִמֶּשׁ, וְהָא אַתְּעֵרוּ חֲבֵרְיָא, וְהָא אַתְּמַר.

דָּא עִם דָּא, מַה דְּלֹא הוּוּ יָכִילִין לְמַלְלָא מִקְדָּמַת
דְּנָא. נִפְקוּ מִתַּהוּא פְּתַחַא, וַיִּתְּבוּ בְּגֵנְתָא תַּחֲתַת
אֵילָנִין. אָמְרוּ דָּא לְדָא, פִּינֻן דְּאַנְן חֲבָא, וְחֲמִינֻן כָּל
דָּא, אֵי נִמּוֹת חֲבָא, וְדָאֵי נִיעוּל לְעֵלְמָא דְּאַתִּי. יִתְּבוּ.

לשון הקודש

מוֹדֵד, בְּהַ מוֹדֵדִים לוֹ. וְכֵן שְׂאֵר הָאֲחֵרִים
הַסְתָּלְקוּ, שְׂלֹא יָכִיל מִשָּׁה לְאֲמָרָם, מִשּׁוּם
שִׁהֵם גְּרָמוּ. סְלַחְתִּי כְּדַבְּרִיךָ, כְּדַבְּרִיךָ מִמֶּשׁ,
וְחֲרֵי הַתְּעוּרְרוּ הַחֲבֵרִים, וְחֲרֵי נִתְּבָא.

זֶה עִם זֶה, מַה שְׂלֹא יָכִילוּ לְדַבֵּר מִקְדָּם זֶה.
יֵצְאוּ מֵאוֹתוֹת פְּתַחַת, וַיִּשְׁבוּ בְּגֵנְהַ תַּחַת אֵילָנוֹת.
אָמְרוּ זֶה לְזֶה, פִּינֻן שְׂאֵנֻן כָּאן וְרֵאִינוּ כָּל זֶה,
אִם נִמּוֹת כָּאן, וְדָאֵי נִפְנִים לְעוֹלָם הַבָּא. יִשְׁבוּ.

כַּאֲשֶׁר דִּבְרַתָּ, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשִׁיתָּ. לֵאמֹר, לְלַמֵּד
מִכָּאן לְכָל הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים לְעוֹלָם
וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. לֵאמֹר, לֹמַר לְזֶה בְּשַׁעַת
צָרָה, לֹמַר זֶה בְּשַׁעַת רִוְחָה. וּמַה הוּא? ה'י
אַרְךְ אַפִּים וְגו', וְחֲרֵי בְּאַרְגּוֹ הַדְּבָרִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַמְתַּ לְמַה עוֹלָה מִכָּאן?
אָמַר רַבִּי חֲזִיא, הֵם גְּרָמוּ שְׁעֵלָה מִכָּאן, שְׁחֲרֵי
בְּשַׁקְרַת דְּבָרוּ עִצְמָם. בְּאוֹתָהּ מְדָה שְׂאֲדָם

שִׁינָתָא נִפְלֵת עָלֵיהּוּ. וְדַמְכוּ. אֲדַהְכוּ, הָא הֵוא
 מְמַנָּא אָתָא, (דף קט"ב ע"א) וְאַתְעַר לֹזֵן, אָמַר לֹזֵן, קוּמוּ
 פּוּקוּ לְגוּ פְּרָדִם דְּאַבְרָא. נִפְקוּ, חָמוּ לְאַלִּין מְאִרִי
 מְקָרָא, דִּהּוּ אֲמַרִי בְּהֵוא קָרָא, (במדבר י"ד) בְּמַדְבַּר הַזֶּה
 יִתְמוּ, הָא בְּאַתְרַ אֲתָרָא לָא. וְשָׁם יָמוּתוּ, הָא בְּאַתְרַ
 אֲתָרָא לָא, וְדָא בְּנוֹפִין, אֲבַל בְּנִשְׁמַתִּין לָא, פְּגוּזָא
 דְּבַנֵּי גֵנְתָא.

אָמַר לֹזֵן הֵוא מְמַנָּא, פּוּקוּ. נִפְקוּ בְּהַדִּיָה, אָמַר
 לֹזֵן, שְׁמַעְתוּן מְדִי לְגוּ הֵוא דְרָגָא. אָמְרוּ,
 שְׁמַעְנָא דְהָא חַד קָלָא הוּא אָמַר, מָאן דְּפָסַק,
 יִתְפָּסַק. מָאן דְּקָצַר, יִתְקַצֵּר. מָאן דְּתָאָרְךָ,
 יִתְאָרְךָ. אָמַר לֹזֵן, יִדְעַתוּן מָאִי הָאִי. אָמְרוּ, לָא. אָמַר לֹזֵן,
 חֲמִיתוּן הֵוא נִשְׂרָא רַבְרָבָא, וְהֵוא יְנוּקָא דְקָא
 מְלַקֵּט עֲשָׁבִין, רַבִּי אֵילָאִי דְנִצְיָבִין הוּא. הוּא וּבְרִיָה,
 וְחָמָא חָבָא, וְחָמָא הוּא וְיְנוּקָא בְרִיָה מְעַרְתָּא דָא,

לשון הקודש

לָהֶם, שְׁמַעְתֶּם דְּבַר לְתוֹךְ אוֹתָהּ דְרָגָה?
 אָמְרוּ, שְׁמַעְנוּ, שְׁהָרִי קוּל אַחַד הִיָּה אוֹמֵר: מִי
 שְׁפָסַק - יִפָּסַק, וּמִי שְׁקָצַר - יִתְקַצֵּר. מִי
 שְׁקָצַר - יִתְאָרְךָ. אָמַר לָהֶם, יִדְעַתֶּם מַה זֶה?
 אָמְרוּ, לֹא. אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם אוֹתוֹ נִשְׂרָא
 גְּדוֹל וְאוֹתוֹ תִּינוּק שְׁמַלְקֵט עֲשָׁבִים? זֶה הִיָּה
 רַבִּי אֵילָאִי מְנַצְיָבִין, הוּא וּבְנוֹ, וְהִגִּיעַ לְכַאן,
 וְרָאָה הוּא וּבְנוֹ הַתִּינוּק מְעַרְתָּא זֶה. כִּיּוֹן

שֶׁנֶּה נִפְלְהָ עֲלֵיהֶם וְנִרְדְּמוּ. בֵּין כֶּף בָּא אוֹתוֹ
 מְמַנָּה וְהַעִירָם. אָמַר לָהֶם, קוּמוּ אָזוּ לְתוֹךְ
 פְּרָדִם שְׁבַחוּיָן. יֵצְאוּ. רְאוּ אוֹתָם בְּעֵלֵי מְקָרָא
 שְׁהִיוּ אוֹמְרִים בְּאוֹתוֹ פָּסוּק, בְּמַדְבַּר הַזֶּה
 יִתְמוּ - הָרִי בְּמָקוֹם אַחֵר לֹא. וְשָׁם יָמוּתוּ -
 הָרִי בְּמָקוֹם אַחֵר לֹא. זֶה בְּנוֹפִים, אֲבַל
 בְּנִשְׁמוֹת לֹא כְּמוֹ בְּנֵי הַזֵּן.
 אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ מְמַנָּה, יֵצְאוּ עִמּוֹ. אָמַר

בֵּינָן דְּעָאלוּ לָנוּ חֲשׂוּדָא, לָא יְכִילוּ לְמַסְבֵּל, וּמִיתוּ.

וְהָהוּא יְנוּקָא בְּרִיָּה, קְיַימָא בְּכָל יוֹמָא קָמִיָּה
 דְּבַצְלָאֵל, בְּשַׁעְתָּא דְנִחִית מִמְּתִיבְתָּא
 עֲלָאָה, וְאָמַר קָמִיָּה תְּלַת מַלְיָן, עַד לָא יִפְתַּח בְּצַלְאֵל
 בְּרַזְיוֹן סְתִימִין דְּחֻכְמָתָא, דְּכָל מַלְוֵי רַזְיוֹן סְתִימִין אִינּוֹן,
 (ישעיה סד) דְּעֵין לָא רָאָתָה אֱלֹהִים זּוּלְתָךְ. הָאִי (מ"א)
 דְּאָמַר, מָאן דְּפָסַק יִתְפָּסַק. מָאן דְּפָסַק מַלְיָן
 דְּאֹרִייתָא, עַל מַלְיָן בְּטַלְיָן, יִתְפָּסְקוֹן חַיּוּהִי מִהָאִי
 עֲלֵמָא, וְדִינֵיהּ קְיַימָא בְּהַהוּא עֲלֵמָא. מָאן דְּקָצַר
 יִתְקַצֵּר, מָאן דְּקָצַר אָמֵן, וְלֹא מֵאֲרִיךְ בִּיהּ גּוֹ נִיחָא,
 יִתְקַצֵּר מִחַיִּין דְּהָאִי עֲלֵמָא. מָאן דְּקָצַר יִתְאַרְךְ, מָאן
 דְּאָמַר אֶחָד, אֲעֲטְרִיךְ לְחַטָּפָא אֶלְפִי, וְלִקְצָרָא קְרִיאָה
 דִּילָהּ, וְלֹא יַעֲבֹב בְּהָאִי אֶת כָּלְל. וּמָאן דְּעָבִיד דָּא,
 יִתְאַרְכוּן חַיּוּן.

לשון הקודש

יִפְסְקוּ חַיּוּן מִהֶעוֹלָם הַזֶּה, וְדִינוּ עוֹמֵד בְּאוֹתוֹ
 עוֹלָם. מִי שְׁקָצַר יִתְקַצֵּר – מִי שְׁקָצַר אָמֵן וְלֹא
 מֵאֲרִיךְ בּוֹ תוֹךְ מְנוּחָה, יִתְקַצֵּר מִחַיִּי הָעוֹלָם
 הַזֶּה. מִי שְׁקָצַר יִתְאַרְךְ – מִי שְׁאֹמַר אֶחָד,
 צְרִיךְ לְחַטֵּף אֶלְפִי וְלִקְצָר קְרִיאָתָהּ, וְלֹא
 יַעֲבֹב בְּאוֹת הַזֹּאת כָּלְל. מִי שֶׁעָשָׂה כֵּן,
 יִתְאַרְכוּ חַיּוּן.

שְׁנַכְסוּ לְתוֹךְ הַחֲשׂוּדָא, לָא יְכִילוּ לְסַבֵּל, וּמִתּוֹ.
 וְאוֹתוֹ תִּינוּק בְּנוֹ עוֹמֵד כָּל יוֹם לְפָנָי בְּצַלְאֵל
 בְּשַׁעָה שְׂיֹרֵד מִהִישִׁיבָה הַעֲלִינָהּ, וְאֹמַר
 לְפָנָי שְׁלֹשָׁה דְבָרִים, עַד שְׁלֹא יִפְתַּח בְּצַלְאֵל
 בְּסוּדוֹת סְתוּמִים שֶׁל הַחֻכְמָה, שְׁכָל דְּבָרֵינוּ
 סוּדוֹת סְתוּמִים הֵם, (ישעיה סד) שְׁעִין לָא רָאָתָה
 אֱלֹהִים זּוּלְתָךְ. (מ"א) זֶה שְׁאֹמַר מִי שְׁפָסַק יִפְסְקוּ.
 מִי שְׁפָסַק דְּבָרֵי תוֹרָה עַל דְּבָרִים בְּטַלְיָם,

אָמְרוּ לִיה, תְּנוּ אָמַר, תִּרְיִן אֵינוֹן, וַחֲדָא אֲשַׁתְּתַף
 בְּהוּ, וְאֵינוֹן תִּלְתָּא. וְכַד הָווּ תִּלְתָּא, אֵינוֹן
 חַד. אָמַר לוֹן, אֵלִין תִּרְיִן שְׁמַחֵן דְּשִׁמְעַי יִשְׂרָאֵל,
 דְּאֵינוֹן יִי יִי. אֵלְהִינוּ אֲשַׁתְּתַף בְּהוּ, וְאִיהוּ חוֹתְמָא
 דְּגוֹשְׁפִּנְקָא, אָמַת. וְכַד מִתְחַבְּרָן בְּחֲדָא אֵינוֹן חַד
 בִּיחֻדָּא חֲדָא.

תְּנוּ אָמַר, תִּרְיִן אֵינוֹן וַחֲדָא אֲתַחֲדָר. כַּד שְׁלִיט. טָאם
 עַל גְּדַפֵּי רוּחָא, וְשִׂאט בְּמֵאֲתָן אֶלְפָּה, וְאֲתַטְמַר.
 אָמַר לוֹן, אֵלִין תִּרְיִן פְּרוּבִים, דְּתַוּחַ רַבִּיב בְּהוּ
 קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא. וּמִן יוֹמָא דְּאֲנִיזֵי יוֹסֵף מֵאֲחִיו,
 אֲנִיזֵי אִיהוּ (פ"א חַד), וְאֲשַׁתְּאֵר חַד לְגַבֵּי בְּנֵימִין, חֲדָא
 הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל פְּרוּב וַיַּעַף וַיֵּדָא עַל
 בְּנֵיפֵי רוּחַ. וְאֲנִיזֵי בְּמֵאֲתָן אֶלְפָּה עַלְמִין וְאֲתַטְמַר,
 הַתּוּא דְּרַבִּיב עָלֶיהָ, דְּאֵינוֹן מֵאֲתָן אֶלְפָּה גְּנִיזִין, אֵינוֹן
 דִּילִיָּה, בְּרִידָא הוּא.

לשון הקודש

וְנִסְתָּר. אָמַר לָהֶם, אֵלוּ שְׁנֵי כְּרוּבִים שֶׁהֵיחָה
 רוֹכֵב בָּהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִיּוֹם שֶׁנִּגְנְזוּ
 יוֹסֵף מֵאֲחִיו, נִגְנְזוּ הוּא (אֲחֵד), וְנִשְׂאֵר אֶחָד אֲצֵל
 בְּנֵימִין. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל פְּרוּב
 וַיַּעַף וַיֵּדָא עַל בְּנֵיפֵי רוּחַ. וְנִגְנְזוּ בְּמֵאֲתָיִם אֶלְפָּה
 עוֹלְמוֹת, וְנִסְתָּר אוֹתוֹ שְׂרוּכֵב עָלָיו, שֶׁהֵם
 מֵאֲתָיִם אֶלְפָּה גְּנִיזִים, הֵם שְׁלוֹ בְּרוּךְ הוּא.

אָמְרוּ לוֹ, עוֹד אָמַר, שְׁנַיִם הֵם, וְאֶחָד
 הַשְּׁתַּתְּפָּה בָּהֶם, וְהֵם שְׁלִשָּׁה. וּבְשִׁהִיוּ שְׁלִשָּׁה,
 הֵם אֶחָד. אָמַר לָהֶם, אֵלֶּה שְׁנֵי שְׁמוֹת שֶׁל
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם ה' ה'. אֵלְהִינוּ הַשְּׁתַּתְּפָּה
 בָּהֶם, וְהוּא חוֹתֵם הַטְּבַעַת, אָמַת.
 וּבְשִׁמְתַּחְבְּרִים פְּאֲחֵד, הֵם אֶחָד בִּיחֻד אֶחָד.
 עוֹד אָמַר, שְׁנַיִם הֵם, וְאֶחָד חֹזֵר. כְּשִׁשׁוּלְטַם,
 טָם עַל בְּנֵיפֵי הָרוּחַ וְשִׂט בְּמֵאֲתָיִם אֶלְפָּה,

פּוֹקוּ מֵהָכָא, וּזְכַיִן אֶתּוֹן, נִפְקוּ, יְהִי לֹון הַהוּא
 מִמָּנָא וּוְרָדָא (ס"א אַחְרָא) חָדָא וְנִפְקוּ. כִּד נִפְקוּ
 אֶסְתִּים פּוּם מְעַרְתָּא, וְלֹא אֶתְחִי כְלָל. חָמוּ הַהוּא
 נִשְׂרָא, דִּהְוָה נְחִית מִהַהוּא אֵילָנָא, וְעָאֵל גּוּ מְעַרְתָּא
 אַחְרָא. אֶרְחוּ אֵינּוֹן בְּהַהוּא וּוְרָדָא, וְעָאֵלוּ תַמּוֹן,
 אֲשַׁכְחוּ הַהוּא נִשְׂרָא אַפּוּם מְעַרְתָּא, אָמַר לֹון עוּלוּ
 זְכַאי קְשׁוּט חֲבָרִין, דִּהָא לֹא חֲמִינָא חֲדוּה דְחֲבָרוּתָא,
 מִן יוֹמָא דִּאֲנָא הָכָא, אֵלָא בְכוּ.

עָאֵלוּ מָאטוּ לְפַרְדֵּם אַחְרָא, וְהַהוּא נִשְׂרָא בַּהַדִּיָּהוּ,
 כִּד מָטוּ לְגַבִּי אֵינּוֹן מְאִרִּיהוֹן דְּמִשְׁנָה,
 אֶתְחַדֵּר הַהוּא נִשְׂרָא בְּדִיוֹקְנָא דְאָדָם, בְּלְבוּשׁ יָקָר,
 מִנְהָרָא כְּוֹתִיָּהוּ, וְיִתִּיב עִמְהוֹן בְּחָדָא, אָמַר לְאֵינּוֹן
 דִּיתְבִּי, חָבוּ יָקָר לְמֵאִרִּי מִתְנִיתָא דְאֶתּוּ חָכָא, דִּהָא
 מְאִרִּיהוֹן אַחְמִי לֹון פְּלִיאָן רַבְרָבָן חָכָא. אָמַר חַד
 מִנֵּיָּהוּ, אֵית בְּכוּ סִימְנָא. אָמְרוּ הִין. אֲפִיקוּ תִרִין

 לשון הקודש

אֵלָא בְכֶם.

נְכַנְסוּ. הִגִּיעוּ לְפַרְדֵּם אַחַר, וְאוֹתוּ נִשְׂרָא
 עִמְהֶם. כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹתָם בְּעֵלֵי מִשְׁנָה, חֲזַר
 אוֹתוּ נִשְׂרָא בְּדַמּוֹת אָדָם בְּלְבוּשׁ נִכְבָּד מְאִיר
 כְּמוֹתָם, וַיֵּשֶׁב אִתָּם בְּאַחַד. אָמַר לְאוֹתָם
 שְׂיוֹשְׁבִים, תִּנּוּ כְבוֹד לְבַעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שְׂבָאוּ
 לְכָאן, שְׁהִרִי רְבוּנָם הִרְאָה לְהֶם נִפְלְאוֹת
 גְּדוּלוֹת כָּאן. אָמַר אַחַד מֵהֶם, יֵשׁ בְּכֶם סִימָן?

צָאוּ מִכָּאן, אֲשֶׁרִיכֶם. יֵצְאוּ. נָתַן לְהֶם אוֹתוּ
 מִמְּנָה שׁוֹשְׁנָה (אַחַת) אַחַת וַיֵּצְאוּ. כְּשֶׁיֵּצְאוּ,
 נִסְתַּם פִּי הַמְעַרָה וְלֹא נִרְאָה כְּלָל. רָאוּ אוֹתוּ
 נִשְׂרָא שֶׁהָיָה יוֹרֵד מֵאוֹתוּ עֵץ וְנִכְנַס לַמְעַרָה
 אַחֲרָת. הִרִיחוּ הֶם בְּאוֹתָהּ שׁוֹשְׁנָה וְנִכְנְסוּ
 לְשֶׁם, מֵצָאוּ אוֹתוּ נִשְׂרָא עַל פִּי הַמְעַרָה. אָמַר
 לְהֶם, הִכְנְסוּ צְדִיקוֹן אֶמֶת חֲבָרִים, שְׁהִרִי לֹא
 רָאִיתִי שְׂמַחַת הַחֲבָרוּתָא מִיּוֹם שֶׁאֲנִי כָּאן,

וַרְדִּין, וְאַרְחוּ בְּהוּ. אָמְרוּ, תִּיבוּ מֵאֲרֵי מְתִיבְתָּא, תִּיבוּ
 זְכָאֵי קְשׁוּט, אַחֲדוּ בְּהוּ, וְנִתְבוּ. בְּהֵיִא שְׁעָתָא, אוֹלְפוּ
 תַּמָּן תְּלָתִין הֶלְכוֹת, דְּלֹא הוּוּ יַדְעֵי מִקְדַּמַּת דְּנָא,
 וְרִזִּין אַחֲרֵינִין דְּאוּרֵיִתָּא.

אֶתְדַרְרוּ לְגַבֵּי אֵינוּן מֵאֲרֵי מִקְרָא, אֲשַׁכְּחוּ דַּהּוּוּ
 אֲמַרֵי, (תהלים פב) אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם
 וּבְנֵי עֲלִיוֹן בְּלַכֶּם. אֲנִי אָמַרְתִּי, בְּשַׁעֲתָא דְּאֶקְדִּימְתוּן
 עֲשִׂיָה לְשִׁמְיָעָה. דִּהָא אֱלֹהִים אַתֶּם וְגו'. פִּיּוֹן
 דְּאִמְשַׁכְּתוּן בְּתַר יַעַר הָרַע, אַכְּנָן כְּאָדָם תְּמוֹתוֹן וְגו'.
 מַה מוֹתָתוּ שֶׁל אָדָם אַחִית לִיָּה לְעַפְרָא, בְּגִין דִּיתְמַחֵי
 הֵהוּא יַעַר הָרַע דִּי בְּגִיָּיה, וְהֵהוּא יַעַר הָרַע אִיהוּ
 דְּמִית, וְאֶתְעַבֵּל בְּגִיָּיה. (דף קס"ב ע"ב).

אָמַר הֵהוּא סָבָא דְּעַלְיָיְהוּ, אוֹף הָכָא כְּתִיב, וּפְגַרְיָכֶם
 אַתֶּם יִפְלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה. מָאֵי פְגַרְיָכֶם. דָּא יַעַר
 הָרַע, כְּלִיל דְּכַר וְנוֹקְבָא. תְּסַרוּנִין דְּאִית בְּכוּ, דִּיעַר

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אָמְרוּ, הֵן הוּצִיאוּ שְׁנֵי שׁוֹשְׁנִים וְהִרְחִיחוּ בְּהֶם. אָמְרוּ, שָׁבוּ בְּעַלֵי הַיְשִׁיבָה, שָׁבוּ צְדִיקֵי אֲמַת. אַחֲזוּ בְּהֶם וְיִשְׁבוּ. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה לְמַדּוּ שֵׁם שְׁלִשִׁים הֶלְכוֹת שְׁלֹא יָדְעוּ מִקְדָּם, וְסוּדוֹת תוֹרָה אַחֲרֵיכֶם.

חֲזְרוּ לִפְנֵי אוֹתָם בְּעַלֵי מִקְרָא, וּמַצְאוּ שְׁהִיּוּ אוֹמְרִים, (שם פב) אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיוֹן בְּלַכֶּם. אֲנִי אָמַרְתִּי, בְּשַׁעָה שְׁהַקְדַּמְתֶּם

עֲשִׂיָה לְשִׁמְיָעָה, שְׁהִרִי אֱלֹהִים אַתֶּם וְגו'. פִּיּוֹן שְׁנַמְשַׁכְּתֶם אַחַר יַעַר הָרַע - אַכְּנָן כְּאָדָם תְּמוֹתוֹן וְגו'. מַה מוֹתָתוּ שֶׁל אָדָם מוֹרִידָתוּ לְעַפְרָא כְּדִי שִׁימַחָה אוֹתוֹ יַעַר הָרַע שְׁבַתְכוּ, וְאוֹתוֹ יַעַר הָרַע הוּא שְׁמַת וְנִתְעַבֵּל בְּתוֹכוֹ.

אָמַר אוֹתוֹ יָקָן שְׁעַלְיָהֶם, גַּם כִּד כְּתוּב, וּפְגַרְיָכֶם אַתֶּם יִפְלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה. מַה זֶה פְגַרְיָכֶם? זֶה יַעַר הָרַע, כּוֹלֵל זְכָר וְנוֹקְבָה.

הָרַע נָחִית תְּדִיר לְחֶסְרוֹנָא, וְלֹא סָלִיק. בְּקֹדֶשׁ מַעְלִין
 וְלֹא מוֹרִידִין, בְּמִסְאָבוּ מוֹרִידִין תְּדִיר, וְלֹא מַעְלִין.
 וְעַל דָּא אֶקְרוּן פְּגָרִיכְם, חֶסְרוֹנִין דְּלִבּוֹן. כְּמָה דְאַתָּ
 אָמַר (שמואל א ל) אֲשֶׁר פָּגְרוּ מֵעֶבֶר אֶת הַנַּחַל וְגו', סוֹפָא
 דְקָרָא אוֹכְתָא, דְכְּתִיב יִפְלוּ, וְלֹא כְּתִיב תִּפְלוּ. וְעַל דָּא,
 בְּמִדְבַר הַזֶּה יִתְמוּ אֵינּוֹן פְּגָרִים וְשָׁם יָמוּתוּ, בְּגִין
 דְרַעוּתָא דְקוֹדְשָׁא בְרוּךְ הוּא לְשִׁינְצָאָה לְהַנִּי פְּגָרִים
 מֵעַלְמָא, לְעַלְמָא.

אָמַר לְהוּ רַבִּי אֵילָאִי, זַפְּאִי קְשׁוּמִי, עוֹלוּ וְתַחֲמוּ,
 דְהָא רִשׁוּ אֶתְמַסֵּר לְבוּ, לְמִיעַל עַד הֵתוּא
 אֶתְרֵי דְפְרוּכְתָא פְּרִיסָא. זַפְּאָה חוּלְקִבּוֹן. קָמוּ וְעֹאלוּ
 גו' דְּוִכְתָּא תְּרָא, וְהוּוּ תַפְּן מְאָרִיָּהוֹן דְאַגְדָּה,
 וְאַנְפִּיָּהוֹן מְנַתְרִין בְּנַהֲרֵי דְשִׁמְשָׁא. אָמְרוּ מָאן אֵלִין.
 אָמַר לְהוֹן, אֵלִין מְאָרִיָּהוֹן דְאַגְדָּה. וְחָמָאן בְּכָל יוֹמָא
 נַהֲרֵי דְאוּרִיָּתָא בְּדָקָא יְאוּת. קִיָּימוּ, וְשִׁמְעוּ כְּמָה

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁמִיד אוֹתָם פְּגָרִים מֵהָעוֹלָם
 לְעוֹלָם.

אָמַר לָהֶם רַבִּי אֵילָאִי, צְדִיקֵי אָמְתָא, הַכְּנָסוּ
 וְרֵאוּ, שְׁהָרֵי רְשׁוּת נְמַסְרָה לְכֶם לְהַכְּנִסַּם עַד
 אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁפָרְכַת פְּרוּסָה. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם.
 קָמוּ וּנְכַנְסוּ לְתוֹךְ מְקוֹם אֶחָד, וְהָיוּ שָׁם בְּעַלְי
 אַגְדָּה, וּפְגִיָּהֶם מְאִירִים פְּאוּר הַשְּׁמֶשׁ. אָמְרוּ,
 מִי אֱלֹהִים? אָמַר לָהֶם, אֱלֹהִים בְּעַלְי אַגְדָּה,

חֶסְרוֹנוֹת שֵׁישׁ בְּכֶם, שֵׁינְצֵר הָרַע יוֹרֵד תְּמִיד
 לְחֶסְרוֹן, וְלֹא עוֹלָה. בְּקֹדֶשׁ מַעְלִים וְלֹא
 מוֹרִידִים. בְּטַמְאָה מוֹרִידִים תְּמִיד וְלֹא
 מַעְלִים. וְעַל זֶה נִקְרְאוּ פְּגָרִיכֶם, חֶסְרוֹנוֹתֵיכֶם,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א-ל) אֲשֶׁר פָּגְרוּ מֵעֶבֶר אֶת
 הַנַּחַל וְגו'. סוֹף הַפְּסוּק מוֹכִיחַ, שְׁכַתּוּב יִפְלוּ,
 וְלֹא תִפְלוּ. וְעַל כֵּן, בְּמִדְבַר הַזֶּה יִתְמוּ אוֹתָם
 פְּגָרִים וְשָׁם יָמוּתוּ, מִשּׁוּם שְׁרָצוֹן הַקּוֹדֶשׁ

מִלֵּין חֲדָתִין בְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא אֲתִיְהִיב לֹון רְשׁוֹ
לְמִיעַל לְגוּיְהוּ.

אָמַר לִיה רַבִּי אֵילָאי, עוֹלוּ לְדוּכְתָא אַחְרָא וְתַחֲמוּ.
עָאלוּ לְגוּ גְנַתָא אַחְרָא, וְחֲמוּ אוֹף הָכִי כְרָאן
קְבָרִין, וּמִיד מִתִּין. וּמִתְהַדְרִין חִיִּין בְּגוּפִין מְנַהֲרִין
קְדִישִׁין. אָמְרִי לִיה, מָאי הָאֵי. אָמַר לִיה, דָּא עֲבָדִי
בְּכָל יוֹמָא, וּמִיד דְּשַׁכְבִּי מִתְעַפְּלָא הֵהוּא זוֹתְמָא
בִּישָׂא דְקָבִילוּ בְּקַדְמִיתָא, וְקִיִּימִין מִיד בְּגוּפִין חֲדָתִין
מְנַהֲרִין, בְּאֵינוֹן גּוּפִין קְדִישִׁין דְּקִיִּימִי עַל טוֹרָא דְסִינֵי,
בְּגוּוֹנָא דְאֵתוֹן חָמָאן, קִיִּימוּ בְּלָהוּ עַל טוֹרָא דְסִינֵי,
בְּגוּפִין בְּלֹא לְכַלּוֹכָא כְּלָל, בִּיּוֹן דְּאֲמַשִּׁיכוּ עָלֵיהוּ יַצֵּר
הָרַע, אֲתַהֲדְרוּ בְּגוּפִין אַחְרָנִין, דְּגוּפִין קְדִמָּאִין, גּוּפִין
נוֹכְרָאִין, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מֵהַר חוֹרֵב.

לשון הקודש

שְׁקָבְלוּ בַתְחִלָּה, וְעוֹמְדִים מִיד בְּגוּפִים
חֲדָשִׁים מְאִירִים, בְּאוֹתָם גּוּפִים קְדוּשִׁים
שְׁעָמְדוּ עַל הַר סִינֵי, כְּמוֹ שְׁאֵתָם רוֹאִים,
עָמְדוּ כֻלָּם עַל הַר סִינֵי בְּגוּפִים לְלֹא לְכַלּוֹד
כְּלָל. בִּיּוֹן שְׁהַמְשִׁיכוּ עָלֵיהֶם יַצֵּר הָרַע, חֲזְרוּ
בְּגוּפִים אַחְרִים שֶׁל גּוּפִים רְאוּשׁוֹנִים, גּוּפִים
נְכַרְיִים, זְהוּ שְׁכַתוּב (שמות לב) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מֵהַר חוֹרֵב.

וְרוֹאִים בְּכָל יוֹם אֹר הַתּוֹרָה כְּרָאוּי. עָמְדוּ
וְשָׁמְעוּ כְּמֹה דְכָרִים חֲדָשִׁים בַּתּוֹרָה, וְלֹא
נִתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת לְהַכְּנִס לְתוֹכָם.
אָמַר לָהֶם רַבִּי אֵילָאי, הַכְּנִסוּ לְמָקוֹם אַחַר
וְתָרְאוּ. נְכַנְסוּ לְתוֹד גְּנָה אַחְרָת, וְרָאוּ גַם כְּד
כּוֹרִים קְבָרִים, וּמִיד מִתִּים, וְחוֹזְרִים חִיִּים
בְּגוּפוֹת מְאִירִים קְדוּשִׁים. אָמְרוּ לוֹ, מַה זְהוּ?
אָמַר לָהֶם, זְהוּ עוֹשִׂים בְּכָל יוֹם, וּמִיד
שְׁשׁוֹכְבִים, מִתְעַפְּלָת אוֹתָהּ זְהֵמָה רְעָה

קָלָא אֶתְעַר, זִילוּ אֶתְכַנְשׁוּ, הָא אֶהְלִיאָב קָאִים עַל
 קִיּוּמִיָּה, וְכָל אֵינּוֹן קַתְדָּרְאִין קַמִּיָּה. לְשַׁעֲתָא
 פְּרָחוּ בְּלָהוּ, וְלֹא חָמוּ מְדִי, אֲשַׁתְּאָרוּ בְּלַחֲדֵייהוּ
 תַּחוּת אֵילָנִין דְּגִנְתָּא. חָמוּ פִתְחָא אַחְרָא, עָאלוּ תַמְּן,
 חָמוּ הֵיכְלָא חָרָא, עָאלוּ וַיְתִיבוּ תַמְּן. תִּרְיִן עוֹלִימִין
 הָווּ תַמְּן. זָקְפוּ עֵינִין, וְחָמוּ חַד מִשְׁכַּנָּא מְרַקְמָא בְּכָל
 זַיְנֵי צִיּוּרִין וּגְוֹנִין דְּעֵלְמָא, וְעֵלִיָּה פְּרִים פְּרִיסָא
 דְּנַהוּרָא מְנַצְצָא, דְּלֹא יִכְלִין עֵינִין לְאַסְתַּבְּלָא (וכפיו תרין
 מילין חמו גו ההוא משכנא עד אתר פרוכתא פריסא דלא חמו), מִתַּמְּן
 וְלַהֲלָאָה לָא חָמוּ כְּלוּם.

אַרְבִּינוּ אִוְדִנִין, וְשַׁמְעוּ חַד קָלָא דְתַהּ אָמַר,
 בְּצֵלְאֵל רְבִיעָאָה אִיהוּ לְנַהוּרִין עֶלְאִין.
 יוֹסֵף רְבִיעָאָה אִיהוּ גּוּ נַהוּרִין דְּאָדָם קַדְמָאָה. סְלִיקוּ
 דְלֵעִילָא, חֲבִיבָא דְכָלָא. עֵלִיָּה בְּתִיב, (במדבר כח) וְנִסְכּוּ
 רְבִיעֵית תַּהִין בְּקַדְשׁ וְגו' . מָאן דִּיסְתַּבֵּל וְחָמִי, יִסְמוּן

לשון הקודש

שְׁלֹא יְכוּלוֹת הַעֵינַיִם לְהַסְתַּבֵּל. (וכפיו שני מילין ראוי
 תוך אותו המשכן עד מקום פריסת הפרכת שלא ראוי) מִשְׁכַּם
 וְהֲלָאָה לֹא רָאוּ כְּלוּם.

הַרְבִּינוּ אֲזֻנִים, וְשַׁמְעוּ קוֹל אֶחָד שֶׁהִיָּה
 אֹמֵר: בְּצֵלְאֵל רְבִיעֵי הוּא לְאוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים.
 יוֹסֵף רְבִיעֵי הוּא תוֹךְ אוֹרוֹת אָדָם הָרְאִישׁוֹן.
 עֲלִיָּה שֶׁל מַעְלָה חֲבִיבַת הַכֹּל, עֲלִיָּה כְּתוּב
 (במדבר כח) וְנִסְכּוּ רְבִיעֵית תַּהִין בְּקַדְשׁ וְגו'. מִי

קוֹל הַתְּעוֹרֵר: לְכוּ הַתְּכַנְסוּ, הֲרֵי אֶהְלִיאָב
 עוֹמֵד עַל עַמְדוֹ, וְכָל אוֹתָן קַתְדָּרְאוֹת עִמּוֹ.
 לְשַׁעֲתָא פְּרָחוּ כְּלָם וְלֹא רָאוּ דְכָר. נִשְׁאָרוּ לְבַד
 תַּחוּת אֵילָנוֹת הַגִּנָּה. רָאוּ פִתְחָא אַחַר, נִכְנְסוּ
 לְשָׁם, רָאוּ הֵיכְלָא אַחַר, נִכְנְסוּ וַיִּשְׁבּוּ שָׁם. שְׁנֵי
 עֲלָמִים הָיוּ שָׁם. הֲרִימוּ עֵינֵיכֶם, וְרָאוּ מִשְׁכַּן
 אֶחָד מְרַקֵּם בְּכָל מִינֵי צִיּוּרִים וּגְוֹנִים שֶׁל
 הָעוֹלָם, וְעֲלִיו פְּרוּסָה פְּרִיסַת אוֹר נוֹצְצַת